

Riksrevisjonen
Postboks 8130 Dep.
0032 Oslo

Deres ref:

Vår ref:

Oslo 14. desember 2016

KRAV OM GRANSKNING AV PETROLEUMSTILSYNET

Utviklingen innenfor HMS i norsk olje- og gassindustri går i feil retning. Siden 2013 har det i næringen vært et ekstremt høyt fokus på kostnadsreduksjoner og effektivisering. Parallelt med dette har det vært en sterk økning i antall hendelser og ett dødsfall, i tillegg kommer den tragiske helikopterulykken som medførte 13 dødsfall. Vi er bekymret for at de ikke er i stand til å snu denne trenden. Vi ber om at riksrevisjonene setter i gang en gransking av Petroleumstilsynet.

Cosl innovator

30. desember 2015 kl. 16.38 døde Rune Narvåg om bord på COSL Innovator da en bølge slo inn i lugaren hans. Det var flaks at ikke flere omkom. Riggens AirGap var lite. I etterkant hevder folk at de kunne se med det blotte øye at det var for lite. Riggens hadde samsvarsuttalelse (SUT) som er en uttalelse fra Ptil hvor de uttrykker myndighetenes tillit til at petroleumsvirksomhet kan gjennomføres med innretninger innenfor regelverkets rammer.

Etter granskningen - 23.mai 2016 - vedtok Ptil et pålegg overfor COSL med krav om at det ble gjennomført endringer. Pålegget hadde denne ordlyd:

«Med hjemmel i rammeforskriften § 69 om enkeltvedtak jf. styringsforskriften § 11 om beslutningsgrunnlag og beslutningskriterier og rammeforskriften § 19 om verifikasjoner pålegger vi COSL Drilling Europe AS gjennom egnede beregninger eller modellforsøk å verifisere at innretningene COSLInnovator, COSLPromoter og COSLPioneer, etter gjennomførte modifikasjoner etter hendelsen, er i samsvar med rammeforskriften § 3 jf. Sjøfartsdirektoratets forskrift om bygging av flyttbare innretninger (FOR 87/856) § 10, punkt 1.1.3, jf. rapportens kapittel 9.1. Videre pålegges COSL Drilling Europe AS å få disse beregninger eller modellforsøk verifisert av uavhengig, kompetent 3. part.»

Deretter trekte de pålegget tilbake, Det betyr at de reglene de viste til i pålegget ikke skal gjelde.

Industri Energi regerer på dette . Ptil uttrykte først tillit til at virksomheten kunne utføres innenfor regelverkets rammer ved å gi COSL Innovator SUT, så ga de selskapet pålegg fordi riggen ikke hadde operert innenfor regelverkets rammer etter ulykken, så uttrykte de på ny tillit til at den opererte innenfor regelverket fordi dette hadde vært uklart. At en gjennom alle de kontrollinstanser en rigg skal gjennomå ikke kan oppdage en slik uklarhet gir grunn til frykt og at kontrollsystemet vårt ikke er godt nok, og at Ptil som øverste sikkerhetsmyndighet ikke er tiltrekkelig kompetent. De kan umulig ha hatt den nødvendige kunnskap om regelverket da de i første omgang ga riggen SUT. Granskingen som ble gjennomført av ulykken var gjort av Ptil i egen regi. Har Ptil god nok kompetanse i slike saker?

Oppfølging av alvorlige hendelser

I 2015 ble hele 10 alvorlige hendelser gransket av Ptil. I tillegg til dette ser vi en økende trend av andre hendelser og bekymringsmeldinger fra personell offshore. Risiko Nivå Norsk Petroleum (RNNP) rapporten som ble presentert 28. april 2016 var dyster lesing. På alle områder, utenom helikoptersikkerhet, pekte pilene i negativ retning. Dagen etter fremleggelsen av RNNP-rapporten var Turøy-ulykken et faktum og Norge fikk den største fatale ulykken siden Alexander Kielland. 2016 har ikke vist seg å bli et nevneverdig bedre år. Hittil har det vært 7 hendelser av en slik alvorlighetsgrad at Ptil har igangsatt granskning. Flere av hendelsene har dessuten hatt potensiale for storulykke. Industri Energi har også i år opplevd en økning i antall bekymringsmeldinger.

Kostnadskuttene og effektiviseringsprosessen har gått for langt og økningen i uønskede hendelser og bekymringsmeldinger er relatert til dette. På tross av at Industri Energi gjentatte ganger de siste årene har tatt opp bekymringer vedrørende den negative utviklingen med Ptil, Norog og Sikkerhetsforum så opplever vi ikke at det blir gjort nok for å stoppe utviklingen. Ptil lytter til bekymringene og uttrykker selv bekymringer i møter, seminarer og konferanser, men det er lite konkret handlekraft vi ser og det vises stadig til at næringen selv må rydde opp. Dette mener Industri Energi er uheldig. Vi ønsker et Ptil som er mer proaktiv i sin tilnærming, gir bransjen klar beskjed og som reagerer før ulykkene inntreffer. Industri Energi mener at uønskede hendelser kan unngås men at dette krever bedre og hyppigere tilsyn med aktørene.

Industri Energi har også ovenfor tilsynet kommet med konkrete bevis på brudd på AML-bestemmelser for dykkepersonell på dykkeskip, uten at Ptil har reagert eller granska forholdene.

Industri Energi ønsker seg et sterkt og handlekraftig Ptil som evner å reagere med nødvendig styrke når forholdene krever det. Et Ptil som har myndighet til å sette foten ned og snu utviklingen når den går i feil retning. Vi vet at Ptil ble kikket i kortene av Engen-utvalget i 2013, men vi understreker at næringen og utviklingen er endret dramatisk siden den gang.

Vi stiller spørsmål om myndighetenes straffereaksjoner er sterke nok, og om Ptil blir tatt på alvor av oljeindustrien. Politianmeldelser og bøtlegging skjer sjelden og i den grad det skjer bøtlegging er den så vidt jeg vet fradragsberettiget hos alle som operatøren kan fordele den på.

Vi stiller også spørsmål ved om Ptil har misten noe av sin autoritet etter utskillingen fra OD.

Det er også en kjennsgjerning at Ptil opplever et sterkt press for å medvirke til at kostnadsreduksjoner kan skje. Forblir aktivitetsnivået lavt betyr dette tap av inntekter til samfunnet og tap av arbeidsplasser.

Partssamarbeidet

I tillegg til dette er det store utfordringer knyttet til partssamarbeidet. Her har det vært en negativ utvikling over flere år og samarbeidet på bransjenivå mellom Norog og Industri Energi er så godt som fraværende. Ute i de enkelte bedriftene har det også de siste årene vært rapportert om stadig manglende involvering og arbeidstakermedvirkning. Det funksjonelle regelverket er tuftet på at det er et godt og velfungerende partssamarbeid lokalt og på bransjenivå samt at man har et velfungerende trepartssamarbeid. Ptil har som utgangspunkt at partsamarbeidet er en «bærebjelke» i norsk petroleumsvirksomhet. Men skal dette fungere slik må myndighetene også se til at det fungerer. De to partene i arbeidslivet er ikke likestilt - den ene har styringsrett, den andre resignasjonsplikt. Vi mener myndighetenes rolle er langt mer passivt nå for å få dette til å fungere enn i tidligere år.

Regelverket for flerbruksfartøy

På oppdrag fra arbeids- og sosialdepartementet skulle Ptil redegjøre for hvilket regelverk som gjaldt for oljearbeidere på flerbruksfartøy. Tross rapportens 187 sider, unnlater Ptil å beskrive hvordan AML og tilsyn kan implementeres gjennom en ukomplisert forskriftsendring - i dagens rammeforskrift. Prosjektrapporten viser med andre ord ikke hvilke politiske muligheter som finnes for å øke sikkerheten for oljearbeidere om bord i skip, eller hvilket politisk handlingsrom lovgiver har i saken.

Våre krav til Riksrevisjonen

På bakgrunn av ovenstående vil derfor Industri Energi be om at Ptil blir gjenstand for en forvaltningsrevisjon fra Riksrevisjonens side, jfr. riksrevisjonsloven § 9, 3. ledd og 4. ledd.

Det vi ønsker gransket er følgende:

- a) Ptils rolle fra og med 2013 når kostnadsreduksjonene ble iverksatt
- b) Hvordan Ptil jobber med å få partssamarbeidet(bærebjelken) til å fungere
- c) Ptils rolle og ansvar i Cosl Innovator ulykken
- d) Kunne Ptil ha inntatt en mer proaktiv tilnærming og snudd utviklingen tidligere ved å reagere raskere og sterkere på hendelsene
- e) Hvordan har Ptil håndtert bekymringsmeldingene som er kommet inn i perioden 2013-2016
- f) Fungerer Ptil innenfor de rammer de er gitt

- g) Departementenes underliggende virksomheter, både rundt gjennomføring av politiske vedtak og rundt eget regelverk
- h) Hva må til for at Ptil skal bli et mer handlekraftig tilsyn, både innenfor organisasjon og regelverk

Industri Energi håper at denne henvendelsen tas til følge og at den resulterer i en granskning som kan bidra til et tydeligere og sterkere Ptil som kan snu den negative utviklingen i riktig retning, jfr. riksrevisjonsloven § 9, 5. ledd.

Med hilsen,
Industri Energi

Leif Sande
Forbundsleder